

Linh tông: tộc Hán Việt. Linh : thiêng liêng. Tông : tộc tiên, dòng họ. Đức Tông là dòng truyền, Tiều Tông dòng họ, Đức Tông: người cùng họ. Linh Tông: họ hàng dựa trên mối liên hệ thiêng liêng. Người người họ cùng một linh mạch để để họ coi mình họ có họ hàng với nhau theo liên hệ linh tông.

Linh Tông cũng như tộc Linh Thao hay Linh Đức là những đức công Giáo Việt Nam mới xuất hiện gần đây. Tộc Linh Thao dựa trên tiếng Anh Spiritual Exercise. Tộc Linh Đức dựa trên tiếng Spirituality. Riêng tộc Linh Tông chưa được một tổ tiên nào liệt kê và giới thích đến. Linh tông là một tộc chưa có từ rất lâu. Tuy không là một tộc chưa chính thức của Giáo Hội nhưng tập tộc này được xã hội và Giáo Hội Việt Nam công nhận thiên nhiên.

Tộc Chưa Gia Đình Linh Tông: Trong xã hội khi người con trai đi lập gia đình thì ngay lúc đó một chi tộc mới được thành hình để nối dõi tông đường. Đức Việt Giáo Hội Công Giáo, khi một linh mạch triu
nhân báo trở nên thiên triu cho một người, thì gia đình linh tông bắt đầu thành hình để nối dõi sự linh mạch. Hiện nay, chưa có tài liệu nào nói gia đình linh tông xuất hiện tại Việt Nam từ bao giờ và người ta chỉ biết rằng trước những năm 1950, thời nhiễu giáo phận, nhất là miền Bắc, gia đình linh tông hoạt động mạnh, góp phần tích cực vào việc đào tạo nên kẻ gọi linh mạch, thay thế, nam nữ tu sĩ. Ngày nay, thế hệ linh tông đang phai nhạt dần và có nguy cơ biến mất theo sự thay đổi về chính trị, kinh tế, xã hội, dựa trên họ qu là thiêu linh mạch tu sĩ trong tương lai. Do nguyên nhân này, chúng tôi thấy cần viết lại tập tộc gia đình linh tông để thay thế những người đi mất của tộc chưa này trong việc cứu vãn, duy trì và phát triển nên kẻ gọi tu trì.

Theo truyền thống, khi đi đầu của một gia đình linh tông là khi vị linh mục triều báp-ti-sta đầu tiên chọn các em trai, tuổi từ 8 đến 10, thông thường là người ở trong xã đạo, muốn đi tu mà đức ngài gọi là muốn “đi về nhà thầy”. Lúc này cha xứ hay cha phó trở thành cha Báp-ti-sta, cha Nghĩa Phụng của một gia đình linh tông. Ban đầu các thiếu niên được đưa vào nhà xứ sinh sống, đức cha tiếp cho giúp đỡ, đức cha dạy dỗ làm quen với nếp sống tu trì, đức cha các thầy khai tâm cho bằng các bài học về chủ Hán, chủ Nôm, chủ Quốc Ngữ. Lúc này giáo dân trong xã gọi các em là các “con”, một đức ngài xưng hô dành cho con các quan hay các gia đình giàu có. Ngày xưa, khi giỗ tết họ tộc chủ của triều đầu áp dụng, cha mẹ có thể thay đổi tên con cái. Gia đình linh tông cũng vậy, đức bề trên sẽ liên họ “họ hàng”, cha bề có thể đổi tên con đức ngài ở ngoài họ của bề trên

các ngài ở đó cùng thuộc gia đình linh tông. Ví dụ cha bề tên Huy thì đổi tên các con là Hoàng, Hồng, Hùng v.v...và các tên này trở thành tên chính tộc của một ngài.

Vì vậy nên chi phí ăn uống và giáo dục, “Nhà Quê”, tộc gia đình của cha mẹ đỡ, chủ phải giúp phần nào, còn đa số chi phí khác đều do cha bề bao bọc vì cha xứ có quy định sống nghèo nên họ của giáo xứ đều nuôi dưỡng các ngài đi tu hay làm việc trong nhà xứ.

Sau một hai năm sống trong nhà xứ, thầy con nào thích học đi sống tu trì, có khả năng học hành giỏi, cha bề gọi đi học ở Trường Thánh. Tại đây con được học thách thức trong một hai năm và nếu tốt trên thầy con có khả năng học hành khá, tính tình tốt, con được chuyển lên trường La Tinh mà sau này gọi là Tiểu chủng viện. Tại đây, con được học tiếng Latin, và bắt đầu ngài ta gọi bằng “Chú” thay vì “Con”. Học hết trường La Tinh trong vòng 5 đến 7 năm, nếu không “bỏ học”, một đức ngài công giáo, chú được chuyển lên “Trường Lý Đoán”, một danh từ nhà đạo mà sau này gọi là Đại chủng viện. Tại đây, ngài ta không gọi bằng “Chú” nữa mà bằng “Thầy” “Thầy Già”, Ông Già” và sau này gọi là thầy Đại chủng viện hay Đại chủng Sinh. Tất cả đều có nghĩa là một ngài đang học tại Đại chủng viện. Trường Thánh, Trường La Tinh, Trường Lý Đoán, chủ liên lạc và báo cáo thành quả học hành, tu đức của tu sinh với cha bề. Còn Nhà Quê không được nhà trường báo cáo gì.

Su t th i gian h c hành trong m i m y năm cho đ n khi ch u ch c Linh M c, cha b c p đ ng qu n áo, sách v , ít ti n tiêu v t cho các con. Nhà quê cũng c p thêm. Do v y, ai có b gi u, có nhà quê khá gi , đ i s ng ch ng sinh đ c tho i mái h n.

Trong tháng hè, các chú, các th y ch đ c v thăm nhà quê trong th i gian ng n, còn ph i trong nhà x v i cha b , ph trách các vi c nh d y giáo lý, t p hát cho thi u nhi. Sau k hè, các chú tr v tr ng c m theo lá th c a cha b bao cáo các sinh ho t c a con cho b trên n i tr ng con theo h c. N u c u nào, chú nào không làm Linh M c đ c có th gia nh p tr ng K Gi ng đ r i sau vài năm hu n luy n, đ c Đ c Giám M c b nhi m đi giúp vi c trong các giáo x . Còn nh ng c u không tu đ c mà đ c ng Công Giáo g i là “tu xu t” hay “b lo i” thì tr v đ i, l p gia đình nh ng v n duy trì m i liên h linh tông, nh ng

m c đ nh t nh o h n.

Cha b cũng có th nuôi con gái đ nh ng ng i này tr thành n tu. Các em gái không theo quy ch nh các con trai, không chung trong nhà x mà đ c g i ngay đi nhà t p. Cha b cũng tr giúp con gái và các tháng hè, các cô n tu v nhà b m và th nh tho ng đ n thăm cha b . Các con cũng đ c phân bi t theo th t tr ng th nh gia đình bên ngoài. Danh t Bác C là đ ch ng i con tr ng gia đình linh tông. T Quan Bác đ ch các ng i anh, và t Quan Chú đ ch các ng i em. S ng t t, ch t gi . Ngày t t hay l b n m ng c a cha b , các con đã là linh m c cũng v m ng l b n m ng hay chúc tu i và t t b .

Các ng i em cũng gi l bi u t t anh. Khi cha b qua đ i, các con v th tang và tang l t ch c th nào đ u do ng i con tr ng quy t đ nh. Khi b qua đ i mà có con ch a làm linh m c, theo t c l gia đình linh tông, ng i con đó có th đ c b n i l i cho ng i anh cùng cha, hay n i làm con nuôi c a v linh m c khác. Nh ng ng i anh cũng có nhi m v t ng tr các em, nh t là em còn đang h c trong ch ng vi n.

Cha bá nào “mßt tay” nuôi đßc nhiáu con, trai thì đßc cß hay làm thßy gißng, gái thì thành nß tu, và vß vang hßn nßa, náu các con là nhßng ngß i hßc hành gißi giang có vai vß trong giáo phßn. Đoàn con trên sß “nßi dßi” tông đßng trong sß vß linh mßc, thßy gißng, nß tu. Gia đình linh tông thßng chß gßm nhßng ngß i ß trong ba thß hß là ông, cha, và con, rßt hoß hißm đßc có nhßng ngß i trong bßn thß hß mà gia đình huyßt tßc gßi là Tß Đßi Đßng Đßng. Linh tông cũng làm gia phß gißng nhß gia đình huyßt tßc.

Theo tßp tßc, chß các linh mßc trißu, không phßi linh mßc dòng, nhßn con nuôi. Các thßy gißng, các nß tu, các linh mßc dòng không đßc nhßn con nuôi, có lß vì các nß tu, các thßy gißng không đßc phép dùng ngußn lßi cßa giáo xß đß nuôi đßng con cái trong gia đình linh tông.

Tinh thßn gia tßc là nét văn hóa nßn tßng cßa con ngß i Vißt Nam. Do vßy, khi mßt ngß i rßi bß gia đình đi tu, không có nghĩa là hß bß bßt gßc khßi nßn tßng văn hóa gia đình huyßt tßc, mà thay vào đó, hß đßc thßp nhßp vào mßt cß cßu mßi là gia đình linh tông, có chßc năng và lý tßng gißng nhß gia đình huyßt tßc. Trong khi đó, đßi vßi Nhà Quê, ngß i đi tu vßn giß mßi liên hß tình cßm thßm thißt vßi cha mß, anh chß em rußt thßt, cũng có nhßng nghĩa vß “sßng tßt, chßt giß”. Nhß vßy, vßi ngß i đi tu, nét văn hóa gia đình không nhßng không suy gißm, mà còn trißn nß thêm ß bình dißn gia đình linh tông.

Giáo Hßi Vißt Nam đã du nhßp văn hóa gia đình vào sinh hoßt cßa Giáo Hßi thß hißn qua tß chßc gia đình linh tông, cùng sßng trong “nhà Đßc Chúa Trßi”. Nhiáu nhà nghiên cßu lßch sß giáo hßi kßt lußn rßng nßi nào “nhà Đßc Chúa Trßi” và thß chß gia đình linh tông phát trißn mßnh, nßi đó con sß linh mßc tu sĩ, nß tu đông hßn nßi khác vì đó là môi trßng thích hßp cho vißc nâng đß nß kêu gßi. Thißt tßng, trong tình hình kinh tß, chính trß tßi Vißt Nam hißn nay, mßt câu hßi cßn đßt ra là ta có nên chính thßc thßa nhßn và tái phßc hßi tß chßc gia đình linh tông đß tăng

thêm s linh m c và nam n tu sĩ ?